

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/72

URBROJ: 65-22-08

Zagreb, 27. siječnja 2022.

Hs**NP*022-03/21-01/72*65-22-08**Hs

P.Z. br. 171

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o naseljima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 27. siječnja 2022. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Darka Horvata, državne tajnike Dunju Magaš, Sanju Bošnjak i mr. sc. Željka Uhlira te glavnog ravnatelja Državne geodetske uprave dr. sc. Damira Šanteka.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-01/09
URBROJ: 50301-05/20-22-9

Zagreb, 27. siječnja 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o naseljima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o naseljima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Darka Horvata, državne tajnike Dunju Magaš, Sanju Bošnjak i mr. sc. Željka Uhlira te glavnog ravnatelja Državne geodetske uprave dr. sc. Damira Šanteka.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NASELJIMA

Zagreb, siječanj 2022.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NASELJIMA

POGLAVLJE I.

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način i postupak određivanja granica područja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova, označavanja imena naselja, ulica i trgova te obilježavanja zgrada kućnim brojevima.

Članak 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- a) granica područja naselja* je granica određena odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave u postupku propisanom ovim Zakonom
- b) ime naselja* je ime određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave u postupku propisanom ovim Zakonom
- c) ime ulice i trga* je ime određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave u postupku propisanom ovim Zakonom
- d) koncesionar* je gospodarski subjekt koji je stekao pravo upravljanja autocestom ili pojedinim cestovnim objektom na državnoj cesti u skladu s propisom kojim se uređuju ceste
- e) kućni broj* je broj koji zgradi određuje područni ured za katastar odnosno tijelo nadležno za geodetsko katastarske poslove Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: katastarski ured)
- f) naselje* je dio ili cijelo područje jedinice lokalne samouprave koje se sastoji od građevinskih područja i područja druge namjene sukladno propisima iz područja prostornoga uređenja, kojem su određene granice i ime, unutar kojeg se zgrade obilježavaju kućnim brojevima u skladu s ovim Zakonom
- g) područje naselja* je prostor koji je određen granicom naselja
- h) registar prostornih jedinica* je evidencija koju vodi i održava tijelo državne uprave nadležno za geodetske i katastarske poslove u skladu s propisom kojim se uređuje državna izmjera i katastar nekretnina
- i) ulica ili trg* je javna površina u općoj uporabi kojoj se određuje ime radi lakšeg snalaženja u prostoru i dodjeljivanja kućnih brojeva zgradama
- j) upravitelj ceste* je pravna osoba koja upravlja javnom ili nerazvrstanom cestom u skladu s propisima kojima se uređuju ceste i komunalno gospodarstvo i
- k) zgrada* je građevina koja je obilježena kućnim brojem u skladu s ovim Zakonom.

Članak 3.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

POGLAVLJE II.

NAČIN I POSTUPAK ODREĐIVANJA GRANICA PODRUČJA NASELJA

Članak 4.

(1) Područje jednog naselja može se nalaziti samo na području jedne jedinice lokalne samouprave.

(2) Granice područja naselja određuju se tako da područje svih naselja u jednoj jedinici lokalne samouprave pokriva ukupno područje te jedinice lokalne samouprave i tako da se vanjske granice rubnih naselja poklapaju sa granicama te jedinice lokalne samouprave.

(3) Granice naselja određuju se na temelju prirodnih, zemljopisnih, društvenih, kulturnih i gospodarskih obilježja određenog prostora na način da idu granicama katastarskih čestica.

(4) U slučaju kada jedinice lokalne samouprave ne usklade sporazumno granice jedinica lokalne samouprave, a koje su istovremeno i granice rubnih naselja, o granicama odlučuje Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za granice jedinica lokalne samouprave, određeno propisom kojim se uređuju područja županija, gradova i općina.

(5) Ako se temeljem ratificiranog međunarodnog ugovora koji je na snazi za Republiku Hrvatsku, utvrdi da je potrebno izmijeniti postojeći prikaz državne granice u registru prostornih jedinica, tijelo nadležno za vođenje registra prostornih jedinica promjenu protezanja državne granice provodi u tom registru po službenoj dužnosti, čime se ažuriraju i granice prostornih jedinica nižih razina.

Članak 5.

(1) Granicu područja naselja određuje odlukom predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju vijeća mjesnog odbora odnosno drugog oblika mjesne samouprave koji se nalazi na području naselja na kojem se mijenja granica odnosno na području naselja koje se spaja ili razdvaja i nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba.

(2) U jedinici lokalne samouprave u kojoj nisu ustrojani oblici mjesne samouprave odluku iz stavka 1. ovoga članka predstavničko tijelo donosi po prethodno pribavljenom mišljenju građana s područja naselja na kojem se mijenja granica odnosno područja naselja koje se spaja ili razdvaja i nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba.

(3) Odluka iz stavka 1. ovoga članka mora biti u skladu s propisom kojim se uređuje prostorno uređenje.

(4) Sastavni dio odluke iz stavka 1. ovoga članka je službena podloga iz registra prostornih jedinica na kojoj su prikazane granice i imena naselja prije donošenja odluke i granice i imena naselja kako se predlažu odlukom.

(5) O odluci iz stavka 1. ovoga članka jedinica lokalne samouprave obavještava tijelo nadležno za vođenje registra prostornih jedinica najkasnije u roku od osam dana od dana objave te odluke u službenom glasilu.

(6) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka određuju se i troškovi za provedbu odluke na strani jedinica lokalne samouprave i osoba koje imaju prebivalište ili boravište odnosno sjedište na području na koje se promjene odnose te se određuje način njene provedbe.

(7) Jedinica lokalne samouprave može donijeti i posebnu odluku o troškovima za provedbu odluke iz stavka 1. ovoga članka i odrediti način njene provedbe.

POGLAVLJE III.

NAČIN I POSTUPAK ODREĐIVANJA IMENA NASELJA, ULICA I TRGOVA

Članak 6.

(1) Naselje, ulica i trg moraju imati ime.

(2) Na području jedne jedinice lokalne samouprave ne mogu biti dva ili više naselja s istim imenom.

(3) Na području jednog naselja ne mogu biti dvije ili više ulica odnosno trgova s istim imenom.

(4) Imena se mogu odrediti i za druge javne površine u općoj uporabi kao što su aleja, avenija, cesta, obala, odvojak, park, perivoj, poljana, put, stube, šetalište i slično.

(5) Imena naselja, ulica i trgova određuju se na način da se mogu upisati na osobne dokumente koji se izrađuju u skladu s međunarodnim standardima.

(6) Naselje, ulica i trg može imati ime po općim i zemljopisnim pojmovima, toponimima, biljnim i životinjskim vrstama, zanimanjima, po imenima osoba i organizacija koje su dale značajan doprinos društvenom, kulturom, političkom i znanstvenom razvoju, po imenima drugih naselja, gradova i država, po povijesnim događajima, pokretima i datumima koji su vezani uz povijesne događaje i dr., a u imenu ulice mogu imati i brojčane oznake.

(7) Naselje, ulica i trg može imati ime koje se temelji na lokalnim govorima, ako su ti govori proglašeni zaštićenim kulturnim dobrom ili nacionalnom baštinom.

Članak 7.

(1) Ime naselja, ulice i trga određuje odlukom predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju vijeća mjesnog odbora odnosno drugog oblika mjesne samouprave koji se nalazi na području na kojem se određuje ili mijenja ime naselja, ulice i trga.

(2) U jedinici lokalne samouprave u kojoj nisu ustrojani oblici mjesne samouprave odluku iz stavka 1. ovoga članka predstavničko tijelo donosi po prethodno pribavljenom mišljenju građana s područja na kojem se određuje ili mijenja ime naselja, ulice i trga.

(3) Imena naselja, ulica i trgova moraju biti usklađena sa prethodno pribavljenim mišljenjem Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za standardizaciju geografskih imena.

(4) Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka dužno je dati mišljenje u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga imena naselja, ulice ili trga.

(5) Iznimno od roka iz stavka 4. ovoga članka, u slučaju teže dostupnosti građe potrebne za analizu prijedloga imena naselja, ulice ili trga, povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka, dužno je dati mišljenje u roku od 60 dana od dana primitka prijedloga imena naselja, ulice ili trga.

(6) Sastavni dio odluke iz stavka 1. ovoga članka je službena podloga iz registra prostornih jedinica na kojoj su prikazana imena naselja, ulica i trgova prije donošenja odluke i imena naselja, ulica i trgova kako se predlažu odlukom.

(7) O odluci iz stavka 1. ovoga članka jedinica lokalne samouprave obavještava tijelo nadležno za vođenje registra prostornih jedinica najkasnije u roku od osam dana od dana objave te odluke u službenom glasilu.

(8) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka određuju se i troškovi za provedbu odluke na strani jedinica lokalne samouprave i osoba koje imaju prebivalište ili boravište odnosno sjedište na području na koje se promjene odnose te se određuje način njene provedbe.

(9) Jedinica lokalne samouprave može donijeti i posebnu odluku o troškovima za provedbu odluke iz stavka 1. ovoga članka i odrediti način njene provedbe.

POGLAVLJE IV.

OZNAČAVANJE IMENA NASELJA, ULICA I TRGOVA

Članak 8.

(1) Imena naselja, ulica i trgova označavaju se pločama s njihovim imenima.

(2) Pločom s imenom naselja smatra se prometni znak „naziv naseljenog mjesta“ koji se izrađuje i postavlja u skladu s propisima kojima se uređuju sigurnost prometa na cestama.

(3) Ploča s imenom naselja postavlja se uz javnu ili nerazvrstanu cestu na granici naselja.

(4) Ploča s imenom ulice postavlja se na početku i na kraju ulice te važnijim križanjima.

(5) Ploča s imenom trga postavlja se na ulazu iz ulice na trg.

(6) Ploču s imenom naselja postavlja upravitelj ceste odnosno koncesionar, a ploču s imenom ulice i trga postavlja jedinica lokalne samouprave.

(7) Troškove pribavljanja i postavljanja ploča s imenima naselja snosi upravitelj ceste odnosno koncesionar ceste uz koju se ploča postavlja, a troškove pribavljanja i postavljanja ploča s imenima ulica i trgova snosi jedinica lokalne samouprave.

(8) Ukoliko se ploča iz stavaka 4. i 5. ovoga članka postavlja na zgradi ili području zaštićenom prema propisu iz područja očuvanja kulturnih dobara, potrebno je ishoditi posebne uvjete sukladno propisu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

(9) Ploče s imenom naselja, ulice i trga izrađuju se i postavljaju u skladu s pravilnikom iz članka 10. ovoga Zakona.

(10) Na izgled ploče s imenom ulice i trga primjenjuju se odredbe pravilnika iz članka 10. ovoga Zakona, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave izgled ploča s imenom ulice i trga nije drugačije uređen.

Članak 9.

U jedinicama lokalne samouprave u kojima je u ravnopravnoj službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine, ploča s imenom naselja, ulice odnosno trga, osim na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, sadrži i ime na jeziku odnosno pismu nacionalne manjine u skladu s propisom kojim se uređuje ravnopravna upotreba jezika i pisma nacionalnih manjina.

Članak 10.

Načine označavanja imena naselja, ulica i trgova propisuje detaljnije pravilnikom čelnik tijela državne uprave nadležnog za geodetske i katastarske poslove.

POGLAVLJE V.

OBILJEŽAVANJE ZGRADA KUĆNIM BROJEVIMA

Članak 11.

(1) Kućnim brojevima moraju biti obilježene sve zgrade koje su stambene, mješovite, gospodarske, javne i društvene namjene, podzemne zgrade koje imaju zaseban ulaz te zgrade koje služe za povremeni boravak.

(2) Zgrade stambene, mješovite javne, društvene i gospodarske namjene, koje imaju više glavnih ulaza, obilježavaju se kućnim brojevima tako da se kućnim brojem obilježi svaki glavni ulaz.

(3) Pločica kojom se zgrada obilježava kućnim brojem, u naseljima u kojima je uspostavljen sustav ulica i trgova, pored kućnog broja, sadrži i ime ulice odnosno trga.

(4) Pločica kojom se zgrada obilježava kućnim brojem, u naseljima u kojima nije uspostavljen sustav ulica i trgova, pored kućnog broja, sadrži i ime naselja.

Članak 12.

(1) Kućne brojeve, na zahtjev zainteresirane osobe ili po službenoj dužnosti, određuje mjesno nadležni katastarski ured u skladu sa ovim Zakonom i propisom kojim se uređuje državna izmjera i katastar nekretnina.

(2) Rješenje o određivanju kućnog broja zgradi nije upravni akt.

Članak 13.

(1) Vlasnik odnosno upravitelj zgrade, dužan je pločicu s kućnim brojem zgrade, postaviti u skladu s rješenjem o određivanju kućnog broja zgradi najkasnije u roku od 60 dana od dana primitka rješenja.

(2) Pločicu s kućnim brojem zgrade vlasnik odnosno upravitelj zgrade dužan je pribaviti i postaviti o svom trošku odnosno o trošku suvlasnika zgrade, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave nije drugačije uređeno.

(3) Odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga članka može se urediti i način pribavljanja pločica s kućnim brojevima zgrada.

(4) Ukoliko se pločica iz stavka 1. ovoga članka postavlja na zgradi ili području zaštićenom prema propisu iz područja očuvanja kulturnih dobara, potrebno je ishoditi posebne uvjete sukladno propisu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

Članak 14.

(1) Način obilježavanja zgrada kućnim brojevima propisuje se pravilnikom iz članka 10. ovoga Zakona.

(2) Na izgled pločice s kućnim brojem zgrade primjenjuju se odredbe pravilnika iz članka 10. ovoga Zakona, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave izgled pločica s kućnim brojem zgrade nije drugačije uređen.

POGLAVLJE VI.

NADZOR

Članak 15.

(1) Nadzor nad zakonitošću odluka jedinica lokalne samouprave o granicama područja naselja te o imenima naselja, imenima ulica i trgova obavlja tijelo državne uprave nadležno za geodetske i katastarske poslove.

(2) Poslove nadzora koji se odnose na obilježavanje zgrada kućnim brojevima propisanih ovim Zakonom obavljaju komunalni redari u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

POGLAVLJE VII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 16.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik zgrade odnosno upravitelj zgrade za zgrade u suvlasništvu ako pločicu s kućnim brojem zgrade ne postavi u skladu s rješenjem o određivanju kućnog broja zgradi (članak 13. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik zgrade odnosno upravitelj zgrade za zgrade u suvlasništvu ako ne postavi pločicu s kućnim brojem zgrade najkasnije u roku od 60 dana od dana primitka rješenja kojim se zgradi određuje kućni broj (članak 13. stavak 1.).

POGLAVLJE VIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Postupci određivanja granica područja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se sukladno odredbama Zakona o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.).

Članak 18.

Čelnik tijela državne uprave nadležnog za geodetske i katastarske poslove donijet će pravilnik iz članka 10. ovoga Zakona najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 10. ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Pravilnika o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova te o obilježavanju zgrada kućnim brojevima („Narodne novine“, br. 4/90. i 91/11.).

Članak 20.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.) i Pravilnik o evidencijama naselja, ulica i trgova te brojeva zgrada („Narodne novine“, broj 30/90.).

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Važećim Zakonom o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.) uređuje se način i postupak utvrđivanja granica područja naselja, spajanja i razdvajanja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova, obilježavanja zgrada brojevima i vođenje evidencije o naseljima, ulicama, trgovima i zgradama.

Od početka primjene važećeg Zakona o naseljima iz 1988. godine, stupio je na snagu cijeli niz zakonskih i podzakonskih propisa povezanih sa područjem koje regulira sada važeći Zakon o naseljima te postoji potreba za donošenjem novog zakona u svrhu postizanja horizontalne usklađenosti istog sa postojećim normativnim okruženjem.

Gornja potreba usklađenja osobito se odnosi na potrebu usklađenja sa propisima kojima se uređuje državna izmjera i katastar nekretnina, propisima kojima se uređuje lokalna i područna samouprava, propisima kojim se uređuje komunalno gospodarstvo, propisima kojima se uređuju ceste, prekršajnim zakonom i drugima.

Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina („Narodne novine“, broj 112/18.) propisana je nadležnost Državne geodetske uprave, između ostalog, za:

- vođenje i održavanje registra prostornih jedinica
- osnivanje i vođenje registra geografskih imena i
- određivanje kućnih brojeva.

U registru prostornih jedinica vode se, između ostalih, podaci i o sljedećim prostornim jedinicama: država, županija i Grad Zagreb, grad, općina, naselje, ulica, trg i zgrada s pripadajućim kućnim brojevima.

Podaci o prostornim jedinicama unose se u registar prostornih jedinica iz odluka tijela nadležnih za donošenje odluka o granicama i imenima naselja, o imenima ulica i trgova odnosno iz rješenja o određivanju kućnih brojeva.

Navedene odluke trebaju biti donesene na temelju i u skladu sa podacima iz registra prostornih jedinica, a sve kako bi iste bile provedive u navedenom registru.

S obzirom da važećim Zakonom o naseljima nije propisano da se spomenute odluke donose temeljem i u skladu s podacima iz registra prostornih jedinica, nedostatak navedene odredbe dovodi do poteškoća u provedbi navedenih odluka u praksi.

Stoga se ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima propisuje obveza da se odluke predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave o određivanju granica područja naselja, određivanju imena naselja, ulica i trgova donose na način da je obvezni sastavni dio odluke službena podloga iz registra prostornih jedinica na kojoj su prikazane granice i imena naselja, ulica i trgova prije donošenja odluke i granice i imena naselja, ulica i trgova kako se predlažu odlukom.

Nadalje, Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina propisano je da poslove standardizacije geografskih imena obavljaju javnopravna tijela sukladno preporukama Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena kojeg imenuje i razrješava rješenjem Vlada Republike Hrvatske te se u tom smislu ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima propisuje donošenje odluka o imenima naselja, ulica odnosno trgova u skladu s prethodno pribavljenim mišljenjem Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za standardizaciju geografskih imena.

Vezano za određivanje kućnih brojeva, važećim Zakonom o naseljima, nadležnost za određivanje kućnih brojeva zgradama propisana je na drugačiji način nego li je propisana Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina te stoga postoji potreba usklađenja navedenih zakonskih propisa na način da se ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima propisuje da rješenja o kućnom broju određuje mjesno nadležni katastarski ured.

Vezano za usklađenje sa propisima kojima se uređuje lokalna i područna samouprava ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima isti se usklađuje sa propisanim nazivima i nadležnošću tijela jedinica lokalne samouprave kao i sa odredbama o nadzoru zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave te se vezano uz nadzor nad obilježavanjem zgrada kućnim brojevima propisuje da isti obavljaju komunalni redari u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima postići će se usklađenje važećeg Zakona o naseljima sa postojećim normativnim okruženjem te će se ujedno unaprijediti način određivanja granica područja naselja kao i određivanja imena naselja, ulica i trgova i to propisivanjem da se odluka o određivanju granica područja naselja kao i odluka o određivanju imena naselja, ulica i trgova donosi na način da je obvezni sastavni dio odluke službena podloga iz registra prostornih jedinica, čime se postiže njihova provedivost u registru prostornih jedinica.

Nadalje, propisivanjem da se odluka o određivanju granica područja naselja donosi uz prethodno mišljenje nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba osigurati će usklađenost granica naselja i prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave sa stvarnim stanjem na terenu.

Također će se ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima doprinijeti standardizaciji u imenovanju naselja, ulica i trgova, a time i usklađenosti naziva naselja, ulica i trgova s pravopisnim normama hrvatskoga standardnog jezika, a sve s obzirom na propisivanje obveze ishoda mišljenja Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za standardizaciju geografskih imena u postupku imenovanja naselja, ulica i trgova.

Također, ovim Nacrtom Konačnog prijedloga zakona o naseljima, u odnosu na važeći Zakon o naseljima, jasno se definiraju obveznici pribavljanja i postavljanja ploča s imenima naselja te pločica kojima se zgrade obilježavaju kućnim brojem, kao i snošenja troškova postavljanja istih.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Propisuje se područje koje uređuje ovaj Zakon na način da je propisano kako se zakonom uređuje način i postupak određivanja granica područja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova, označavanja imena naselja, ulica i trgova te obilježavanja zgrada kućnim brojevima.

Uz članak 2.

Propisuje se značenje pojedinih pojmova u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisuje se da se izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 4.

Propisuje se način određivanja granica područja naselja, kao i postupanje u slučaju kada jedinice lokalne samouprave ne usklade sporazumno granice jedinica lokalne samouprave koje su istovremeno i granice rubnih naselja na način da će u takvom slučaju o granicama odlučiti Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za granice jedinica lokalne samouprave.

Nadalje, propisuje se da tijelo nadležno za vođenje registra prostornih jedinica po službenoj dužnosti provodi promjenu protezanja državne granice u registru prostornih jedinica u slučaju kada se temeljem ratificiranog međunarodnog ugovora koji je na snazi za Republiku Hrvatsku, utvrdi da je potrebno izmijeniti postojeći prikaz državne granice u registru prostornih jedinica, pri čemu se ažuriraju i granice prostornih jedinica nižih razina.

Uz članak 5.

Propisuje se kako granicu područja naselja određuje odlukom predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju vijeća mjesnog odbora odnosno drugog oblika mjesne samouprave koji se nalazi na području naselja na kojem se mijenja granica odnosno na području naselja koje se spaja ili razdvaja i nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba. U jedinici lokalne samouprave u kojoj nisu ustrojani oblici mjesne samouprave odluku donosi predstavničko tijelo po prethodno pribavljenom mišljenju građana s područja naselja na kojem se mijenja granica odnosno područja naselja koje se spaja ili razdvaja i nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba.

Propisuju se i sastavni dijelovi odluke o granicama područja naselja te dužnost obavještanja tijela nadležnog za vođenje registra prostornih jedinica.

Uz članak 6.

Propisuje se da naselje, ulica i trg moraju imati ime kao i način njihovog određivanja u pogledu mogućnosti upisa u osobne dokumente.

Uz članak 7.

Propisuje se da ime naselja, ulice i trga određuje odlukom predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju vijeća mjesnog odbora odnosno drugog oblika mjesne samouprave koji se nalazi na području na kojem se određuje ili mijenja ime naselja, ulice i trga. U jedinici lokalne samouprave u kojoj nisu ustrojani oblici mjesne samouprave navedenu odluku donosi predstavničko tijelo po prethodno pribavljenom mišljenju građana s područja na kojem se određuje ili mijenja ime naselja, ulice i trga.

Propisuje se dužnost davanja mišljenja Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za standardizaciju geografskih imena na prijedlog imena naselja, ulica ili trgova.

Propisuju se i sastavni dijelovi odluke o imenima naselja, ulice i trga te dužnost obavještanja tijela nadležnog za vođenje registra prostornih jedinica.

Uz članak 8.

Propisuje se označavanje imena, ulica i trgova pločama s njihovim imenima te mjesto na koje se ploče postavljaju. Ujedno se propisuje i obveznik postavljanja ploča, kao i nositelj troškova pribavljanja i postavljanja ploča.

Nadalje, propisano je kako je potrebno, u slučaju da se ploča se imenom ulice ili trga postavlja na zgradi ili području zaštićenom prema propisu iz područja očuvanja kulturnih dobara, ishoditi posebne uvjete sukladno propisu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara. Nadalje, propisuje se kako se ploče s imenom ulice i trga izrađuju i postavljaju u skladu s odredbama pravilnika, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave izgled ploča s imenom ulice i trga nije drugačije uređen.

Uz članak 9.

Propisuje se označavanje ploča s imenima naselja, ulica i trgova u jedinicama lokalne samouprave u kojima je u ravnopravnoj službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine, a sve u skladu s propisom kojim se uređuje ravnopravna upotreba jezika i pisma nacionalnih manjina.

Uz članak 10.

Propisuje se donošenje pravilnika o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova.

Uz članak 11.

Propisuje se obilježavanje zgrada kućnim brojevima te obavezan sadržaj navedene pločice.

Uz članak 12.

Propisuje se mjesna nadležnost katastarskih ureda za određivanje kućnih brojeva.

Uz članak 13.

Propisuje se dužnost vlasnika odnosno upravitelja zgrade da pločicu s kućnim brojem zgrade, postavi u skladu s rješenjem o određivanju kućnog broja zgradi najkasnije u roku od 60 dana od dana primitka rješenja, dužnost vlasnika odnosno upravitelja zgrade da pločicu s kućnim brojem zgrade pribavi i postavi o svom trošku odnosno trošku suvlasnika zgrade, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave nije drugačije uređeno kao i mogućnost da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom uredi način pribavljanja pločica s kućnim brojevima zgrada. Nadalje, propisano je kako je potrebno, u slučaju da se pločica s kućnim brojem zgrade postavlja na zgradi ili području zaštićenom prema propisu iz područja očuvanja kulturnih dobara, ishoditi posebne uvjete sukladno propisu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

Uz članak 14.

Propisuje se da se način obilježavanja zgrada kućnim brojevima propisuje pravilnikom te da se na izgled pločice s kućnim brojem zgrade primjenjuju odredbe pravilnika, osim ako odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave izgled pločica s kućnim brojem zgrade nije drugačije uređen.

Uz članak 15.

Propisano je provođenje nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

Uz članak 16.

Prekršajnim odredbama utvrđeni su prekršaji za koje je predviđena kazna izražena u novčanom iznosu.

Uz članak 17.

Propisuje se da će se postupci određivanja granica područja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti sukladno odredbama Zakona o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.).

Uz članak 18.

Ovom odredbom propisuje se da će čelnik tijela državne uprave nadležnog za geodetske i katastarske poslove u propisanom roku donijeti pravilnik temeljem ovoga Zakona.

Uz članak 19.

Propisuje se primjena Pravilnika o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova te o obilježavanju zgrada kućnim brojevima („Narodne novine“, br. 4/90. i 91/11.) do stupanja na snagu pravilnika iz članka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 20.

Ovom odredbom propisuje se prestanak važenja Zakona o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.) i Pravilnika o evidencijama naselja, ulica i trgova te brojeva zgrada („Narodne novine“, broj 30/90.).

Uz članak 21.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 8. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 1. listopada 2021., nakon rasprave o Prijedlogu zakona o naseljima, donesen je Zaključak o prihvatanju istoga te su predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona upućene sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi.

Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz prijedloga Zakona o naseljima navode se kako slijedi:

Prihvaćen je prijedlog Odbora za zakonodavstvo vezan uz potrebu nomotehničke dorade članka 8. stavka 10. te članka 18. Prijedloga zakona.

Prema mišljenju Odbora za prostorno uređenje i graditeljstvo, kao i saborske zastupnice Marijane Petir iznesene u saborskoj raspravi, kako iz izričaja članka 11. stavka 2. Prijedloga zakona nije jasno hoće li se kućnim brojevima obilježavati zgrade gospodarske namjene u kojima nije sjedište nekog gospodarskog subjekta, npr. zgrade u kojima su izdvojeni pogoni gospodarske namjene ili zgrade u gospodarskim zonama u kojima nije sjedište nekog gospodarskog subjekta i slično, izmijenjen je članak 11. na način da je izmijenjen stavak 1. te je brisan stavak 2., tako da iz predložene formulacije proizlazi kako se kućnim brojem obilježavaju zgrade gospodarske namjene bez obzira je li u istima sjedište nekog gospodarskog subjekta ili ne te će se detaljnije odredbe o obilježavanju zgrada kućnim brojevima propisati pravilnikom iz članka 10. Konačnog prijedloga zakona.

Vezano uz prijedlog Kluba zastupnika Domovinskog pokreta da se izmjeni članak 7. stavci 4. i 5. Prijedloga zakona jer u istima nije jasno propisana obveza Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena da u propisanim rokovima da mišljenje na prijedlog imena naselja, ulice i trga, navodi se kako je zbog jasnoće pravne norme izmijenjena odredba članka 7. stavci 4. i 5. na način da iz iste jasno proizlazi kako je navedeno povjerenstvo dužno dati mišljenje u propisanim rokovima.

Vezano uz prijedlog Kluba zastupnika HDZ-a da se promjeni pojam naselja kako je propisan Prijedlogom zakona na način da naselje može biti dio jedinice lokalne samouprave ili cijela jedinica lokalne samouprave, navodi se kako je prijedlog prihvaćen te je izmijenjen članak 2. točka f) na predloženi način. Nadalje, a vezano uz prijedlog navedenog Kluba da se skрати rok za donošenje pravilnika iz članka 10. Prijedloga zakona, koji je ujedno iznijela i saborska zastupnica Katarina Nemet, prijedlog je prihvaćen te je člankom 18. Konačnog prijedloga zakona rok za donošenje pravilnika iz članka 10. skraćen sa dvanaest na šest mjeseci.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Prijedlog Odbora za zakonodavstvo kako članak 10. Prijedloga zakona sadržajno treba stajati iza članka 6. ili kao zadnji stavak u članku 6. nije prihvaćen, sve s obzirom da se pravilnikom iz članka 10. detaljnije propisuje način označavanja imena naselja, ulica i trgova, a zakonske odredbe o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova propisane su člankom 8. Prijedloga zakona.

Vezano uz pitanje troškova koji će nastati građanima (npr. troškovi izmjene dokumenata, izmjene pločica s kućnim brojem i sl.) zbog promjena imena naselja, ulica i trgova uzrokovanih stupanjem na snagu zakona, a koje je postavljeno na Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu te koje su u saborskoj raspravi ujedno postavile i saborske zastupnice Andreja Marić i Katarina Nemet te Marija Jelkovic, ističe se kako će Zakon o naseljima proizvoditi pravne učinke od dana stupanja na snagu istog. S obzirom da u Prijedlogu zakona i Konačnom prijedlogu zakona nije sadržana prijelazna odredba o potrebi usklađenja postojećih imena naselja, ulica i trgova te pločica s kućnim brojevima s odredbama Prijedloga zakona odnosno Konačnog prijedloga zakona, samim stupanjem na snagu Zakona o naseljima neće nastati dodatni troškovi za građane.

Saborski zastupnik Nevenko Barbarić, naveo je kako u odredbama Prijedloga zakona nije jasno temeljem čega mjesno nadležni katastarski ured donosi rješenje o kućnom broju i čini li to na temelju kakvog elaborata, projekta i sl., ističe se kako je nadležnost za određivanje kućnih brojeva i način određivanja istih propisan Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina („Narodne novine“, broj 112/18.) kojim je propisano kako rješenja o kućnom broju izdaju područni uredi za katastar na temelju podataka iz registra prostornih jedinica te isto nije potrebno propisivati odredbama ovoga zakona. Nadalje, vezano za iznesenu dilemu oko dostatnosti odredaba o nadzoru u Prijedlogu zakona napominje se da su odredbe o nadzoru usklađene sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samouprave („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17., 98/19. i 144/20.) i Zakonom o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 68/18., 110/18. i 32/20.).

U odnosu na pitanje saborskog zastupnika Josipa Borića te Željka Pavića hoće li stupanje na snagu zakona utjecati na obvezu jedinica lokalne samouprave da ponovo imenuju naselja odnosno ulice i trgove, navodimo kako stupanje na snagu zakona neće proizvesti obvezu preimenovanja već imenovanih naselja, ulica i trgova.

Prijedlog Kluba zastupnika Centra i GLASA-a da se u Prijedlog zakona ugrade neka tehnička rješenja koja u naravi postoje (dronovi i sl.) nije prihvaćen, a sve s obzirom da su ista

neprimjenjiva s obzirom na sadržaj ovoga zakona kojim se uređuje način i postupak određivanja granica područja naselja, određivanja imena naselja, ulica i trgova, označavanja imena naselja, ulica i trgova te obilježavanja zgrada kućnim brojevima. Vezano uz dilemu iznesenu uz članak 5. stavak 2. i članak 7. stavak 2. Prijedloga zakona koja se odnosi na način na koji će se prikupljati mišljenje građana u jedinicama lokalne samouprave u kojima nisu ustrojani oblici mjesne samouprave, navodimo kako se mišljenja građana prikuplja na način koji osigurava vjerodostojnost i objektivnost dobivenih rezultata na način da o istome postoji pismeni dokaz (potpisivanje peticija, anketiranje, ispunjavanje upitnika i sl.) te će o najprimjerenijem načinu prikupljanja mišljenja koji zadovoljava navedene kriterije odlučiti svaka pojedina jedinica lokalne samouprave. U odnosu na izraženo mišljenje kako nije jasno zašto se Prijedlogom zakona propisuje da se pri određivanju granica područja naselja pribavlja mišljenje nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba, navodi se kako je u samoj definiciji naselja, među ostalim navedeno, kako je naselje dio ili cijelo područje jedinice lokalne samouprave koje se sastoji od građevinskih područja i područja druge namjene sukladno propisima iz područja prostornoga uređenja te se traženjem mišljenja nadležnog zavoda za prostorno uređenje županije odnosno Grada Zagreba u postupku određivanja granica područja naselja nastoje uskladiti granice naselja i prostorni planovi uređenja jedinica lokalne samouprave sa stvarnim stanjem na terenu.

Prijedlog Kluba zastupnika zeleno – lijevog bloka da se u Prijedlog zakona unesu dodatne odredbe koje bi obuhvatile i pitanje legalnosti odnosno nelegalnosti građevinskog objekta kao uvjeta za dobivanje kućnog broja, nije prihvaćen. Gornje iz razloga što kućni broj predstavlja evidenciju stanja u prostoru i geolokaciju određenog objekta. S obzirom da je Državna geodetska nadležna za uspostavu i vođenje registra prostornih jedinica u kojem se vode svi podaci o ulicama, trgovima i zgradama s pripadajućim kućnim brojevima, a koji svim korisnicima (vatrogasci, hitna pomoć i dr.) pružaju jedinu i točnu informaciju o svim objektima u Republici Hrvatskoj, upis istih u registar kao i dodjela kućnog broja ne smije biti uvjetovana legalnošću objekta.

Vezano uz prijedlog Kluba zastupnika Domovinskog pokreta kojim je predložena izmjena članka 7. Prijedloga zakona, među ostalim, na način da se regulira situacija u slučaju da Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za standardizaciju geografskih imena ne da mišljenje u rokovima propisanim člankom 7. stavcima 4. i 5. Prijedloga zakona, ističe se kako se prijedlog ne prihvaća iz razloga što je odredbom članka 7. stavcima 4. i 5. Konačnog prijedloga zakona koja je izmijenjena na prijedlog Kluba zastupnika Domovinskog pokreta, jasno propisano kako je navedeno Povjerenstvo dužno dati traženo mišljenje u rokovima propisanim Konačnim prijedlogom zakona te je ocijenjeno kako nije opravdano pravno regulirati situaciju u kojoj bi se pretpostavilo da navedeno Povjerenstvo neće zakonom propisane obveze izvršavati u zadanim rokovima.

Prijedlog Kluba zastupnika SDP-a da se ukine Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za granice jedinica lokalne samouprave te da se nadležnost za odlučivanje o granicama jedinica lokalne samouprave prebaci na sudove (u slučaju kada jedinice lokalne samouprave ne usklade sporazumno granice jedinica lokalne samouprave), kao i prijedlozi zastupnika Josipa Borića i zastupnice Anke Mrak Taritaš, izneseni u pojedinačnoj raspravi na navedenu temu, nisu prihvaćeni s obzirom da je nadležnost navedenog Povjerenstva propisana Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13., 45/13. i 110/15.) te se u članku 4. stavku 4. ukazuje upravo na propis kojim se uređuju područja županija, općina i gradova pa se ovim zakonom ne može mijenjati nadležnost navedenog povjerenstva. Nadalje, iznesena je primjedba

kako odredba članka 4. stavak 1. Prijedloga zakona, kojom je propisano kako se područje jednog naselja može nalaziti samo na području jedne jedinice lokalne samouprave, nije u skladu sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Primjedba se ne prihvaća s obzirom da je intencija navedene odredbe jasno navesti kako svako naselje mora biti unutar pojedine jedinice lokalne samouprave te kako pojedino naselje ne može biti dijelom u jednoj, a dijelom u nekoj drugoj jedinici lokalne samouprave. Navedena odredba nije u suprotnosti sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, a sve s obzirom da je u navedenom zakonu taksativno navedeno koja naselja spadaju pod koju jedinicu lokalne samouprave. Vezano uz primjedbu kako kriterij za određivanje imena naselja, ulica i trgova ne bi trebao biti samo geografski te kako bi u prijedlog zakona trebalo dodati odredbu u kojoj bi bilo navedeno koja su još ograničenja prilikom imenovanja naselja, ulica i trgova, ovim putem napominje se kako je Vlada Republike Hrvatske u ožujku 2019. godine imenovala Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena koje je donijelo Preporuke za standardizaciju geografskih imena u Republici Hrvatskoj – imena naziva, ulica i trgova koje sadrži, uz geografske, čitav niz smjernica kako imenovati ulice, trgove i naselja te stoga isto nije potrebno propisivati zakonom. Nadalje, vezano uz prijedlog navedenog kluba zastupnika da se propiše prekršajna odredba za nepoštivanje članka 9. Prijedloga zakona nije prihvaćena, s obzirom da su uvjeti službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina propisani Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 51/00., 56/00. i 155/00.) te je člankom 10. navedenog Zakona propisano kako se u općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, među ostalim ispisuju i nazivi ulica i trgova te nazivi mjesta, dok se odredbom članka 9. Prijedloga zakona samo upućuje na odredbe propisa kojim se uređuje ravnopravna upotreba jezika i pisma nacionalnih manjina.

Nadalje vezano za navode saborskog zastupnika Josipa Borića o neusklađenosti između granica pojedinih naselja te saborske zastupnice Marije Jelkovic o problemima oko granica naselja uzrokovanih nepoklapanjem istih sa granicama katastarskih čestica te prijedlog da se isto uredi Prijedlogom zakona, navodi se kako je navedeno već uređeno odredbama članka 4. stavcima 2. i 3. Prijedloga zakona koje propisuju kako se granice područja naselja određuju tako da područje svih naselja u jednoj jedinici lokalne samouprave pokriva ukupno područje te jedinice lokalne samouprave i tako da se vanjske granice rubnih naselja poklapaju sa granicama te jedinice lokalne samouprave te kako se granice naselja određuju tako da idu granicama katastarskih čestica.